

ISVU šifra	Naziv predmeta				Status predmeta	Semestar
121047	Politički pojmovi i ideologije				Obvezni	2
Tip predmeta	Oblici nastave (ukupan broj sati u semestru)				Samostalni rad (sati)	ECTS
Stručni	P	S	V	E-učenje	90	4
	15	15				
Nastavnik	doc.dr.sc. Petar Kurečić					
Suradnik	Petra Bagarić, asis.					
Cilj predmeta	Cilj je ovog kolegija upoznati studente s političkim pojmovima i ideologijama koje imaju važnu ulogu u našoj suvremenosti. To će im pomoći u razumijevanju političkih zbivanja i fenomena, kao i odnosa moći u društvu. Svaka od tih tema bit će promatrana u kontekstu vremena u kojem je nastajala, uz modifikacije i eventualne transformacije s kojima se tijekom povijesti suočavala. Težište će biti na njihovu značenju i korištenju na hrvatskoj političkoj pozornici, uz obvezni međunarodni diskurs. Na seminarskom dijelu kolegija razmatrat će se karakteristični tekstovi koji se odnose na te pojmove i ideologije. Studenti će pripremati i izlaganja u kojima će po zadanim ideološkim modelima analizirati političku i društvenu zbilju.					
Ishodi učenja	1. Po odslušanom kolegiju studenti će moći : - Opisati političke fenomene i odnose u zajednici; - Prepoznati i definirati političke sadržaje; - Analizirati značenje ideja i ideologija u politici; - Primjenjivati znanja o modernim i suvremenim političkim ideologijama čitanjem knjiga, časopisa i novina; - Prakticirati znanja iz političke kulture i političke participacije.					
Uvjeti za upis predmeta (odslušan ili položen kolegij) te potrebna znanja i vještine	Nema.					
Vrste izvođenja predmeta	Predavanja Seminar i radionice				Komentari	
Obveze studenata						
Sadržaj predmeta						
Nastavna cjelina	Oblici nastave (sati)					
	Predavanja	Seminari		Vježbe	E-učenje	
Demokracija – antička ishodišta, trajne vrijednosti: neupitnost procedure i brojki, uloga u pojedinim povijesnim razdobljima, oblici u suvremenim političkim sustavima (predstavnička, izravna, participativna), obilježja demokratske kulture, slabosti i ograničenja demokratskih modela, kontroverze hrvatske demokratske prakse.	1	2				
Autoritarna vladavina – protudemokratska ishodišta i ciljevi, komunistički i fašističko-nacistički totalitarni model, vođa kao neupitni autoritet čija je volja važnija od zakonskih rješenja, političko organiziranje, masovni teror, mediji i cenzura, permanentna indoktrinacija stanovništva, razlike između totalitarnih i autokratskih država.	1	2				
Politika i društvo, građanska kultura, političko uvjerenje, politička kultura u demokracijama i autoritarnim režimima, elitistička politička kultura.	1	2				

Konzervativizam – demokratska ishodišta, suprotnost liberalizmu i racionalizmu, branjenje statusa quo i legalnosti, protivljenje svakom revolucionarnom procesu, bezuvjetno vađenje prava. Liberalizam – sloboda kao temeljna vrijednost, individualizam iznad svakog kolektivism, jednakost i tolerancija, stav prema vlasništvu i poduzetništvu, potiskivanje uloge države.	1	2		
Populizam – antički model „kruha i igara“, djelovanje stranaka ili pojedinaca u interesu najširih slojeva, odbacivanje „otuđenih“ društvenih elita, lijevi i desni populizam, hrvatski primjeri, teorijska dilema. Fundamentalizam – termin iz američke protestantske teologije, „izvornost“: vraćanje na temeljna načela i običaje neke religije ili ideologije, negacija modernizma i opiranje svemu novom.	1	2		
Izbori i birači: izborni sustavi, ponašanje birača, referendum. Interesne skupine: klasifikacija, kanali, uvjeti i utjecaji, interesne skupine u demokratskim državama i interesne skupine u autoritarnim državama.	1	2		
Izvršna vlast: predsjednička vlada, parlamentarna vlada, polupredsjednička izvršna vlast. Birokracija: evolucija, regrutacija, organizacija, odgovornost, novi javni menadžment, birokracija u demokracijama i autoritarnim državama.	1	2		
Javne politike – pojam, značenje, javne politike u razvijenim demokracijama, javne politike u autoritarnim državama.	1	2		
Centralizacija/decentralizacija – proces centralizacije kao karakteristika manjkavih demokratskih sustava, vladavina iz jednog središta, financiranje jedinica lokalne uprave iz državnog proračuna, kapitalni projekti velikim dijelom iz resornih ministarstava i javnih poduzeća, politički diktat.	1	2		
Kapitalizam – sredstava za proizvodnju u privatnim rukama, slobodna konkurencija i slobodno tržište, profit kao smisao poduzetništva, težnja minimalizaciji uloge države u ekonomskoj politici, tvrtke u državnom vlasništvu, europski modeli socijalne osjetljivosti i državnog intervencionizma, hrvatski „divlji kapitalizam“ na valu „kriminalne privatizacije“, kineski model kapitalizma bez demokracije.	1	2		
Socijalizam – utopijska izvorišta, jednakost svih građana kao temelj, različitost oživotvorenja pojma u komunističkom jednostranačju i parlamentarnoj demokraciji: velika ideološka sukobljavanja, teorija i poredak koji teži socijalizaciji, tj. podruštvljenju temeljnih uvjeta ljudske egzistencije, težnja kontroli privatnog vlasništva, suprotnost konceptu liberalnog individualizma, državna briga za društveni sklad i posebna briga o socijalno ugroženima, programski nositelji socijalističke i socijaldemokratske stranke	1	2		
Komunizam – jednostranačka vladavina, preuzimanje kontrole nad sredstvima za proizvodnju. Oživotvorenje Marxovih i posebice Lenjinovih ideja u državama realnog socijalizma tj. komunizma. Deformacije ideja, diktature, zločini.	1	2		

Korporativizam/pluralizam – korporativizam kao tipični europski model socijalnog partnerstva: sustav moći odozgo prema dolje, tripartitnost: ključne odluke u dijalogu vlade i krovnih udruženja koja predstavljaju rad (sindikati) i kapital (poslodavci), zamjena za utjecaj poslušnost članstva, pluralizam kao američki model „vlдавine mnogih“, utjecaj odozdo prema gore, mnogo konkurentne interesne skupine vrše pritisak na vlast, bez dominacije samo jedne elite.

1

2

Klijentelizam – politika koja se temelji na odnosima pokrovitelj (politička stranka) - klijent (interesna skupina), odnosi prožeti tradicionalizmom s izraženim osobnim afinitetima, posebno izraženo u autoritarnim sustavima i nestabilnim demokracijama, davanje prava ili neki oblik financiranja u zamjenu za glasove na izborima, izvorište političke i gospodarske nejednakosti, hrvatske stranke od uvođenja višestranačja prožete su klijentelizmom.

1

2

Globalizacija – odgovor na gospodarski protekcionizam, proces koji vodi postupnom ukidanju međudržavnih ograničavanja protoka roba, usluga, ljudi i ideja, krajnji cilj: jedinstvena svjetska vlast, jačanje tržišne utakmice u cilju kvalitetnijih i jeftinijih roba i usluga, jačanje suradnje među državama vodi eliminaciji ratnih prijetnji, posebna uloga medija u procesu globalizacije, jačanje antiglobalističkog pokreta na tezi o „cementiranju“ i produbljivanju nejednakosti u svijetu.

1

2

Obvezna literatura	1. Hague, R., Harrop, M. (2009), Komparativna vladavina i politika, Golden Marketing – Tehnička knjiga, Zagreb.
Dopunska literatura	1. Chomsky, N. (2004), Stari i novi svjetski poredci, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb. 2. Freeden, M. (2006), Političke ideologije, Algoritam, Zagreb.
Način provjere ishoda učenja	Kolokvij, referat – praktični zadaci, usmeni ispit.
Završni / Diplomski rad	Da